

המכון הישראלי
לדמוקרטיה

www.idi.org.il

מר אמיר אלשטיין

יו"ר הוועד המנהל

מר יוחנן פלסנר

נשיא

מר ברנרד מרכוס

יו"ר בינלאומי

פרופ' גרהרד קספר

יו"ר המועצה הבינלאומית

ד"ר ג'ורג' שולץ

יו"ר של כבוד

חברי הוועד המנהל

פרופ' ורד וניצקי-סרוסי

מר חן ליכטנשטיין

גב' מול מועלם

מר טלי מרידור

עו"ד אבי פישר

מר אביעד פרידמן

ד"ר מיכל צור

מר יוסי קוצ'יק

מר עימאד תלחמי

המועצה הבינלאומית

השופט רוזלי סילברמן אבלה, קנדה

מר אליז אברמס, ארה"ב

ד"ר מרטין אינדיק, ארה"ב

גב' אן אפלכאוס, ארה"ב

פרופ' רונן בוגדנוב, בריטניה

השופט דורית בניש, ישראל

השופט סטיבן ברייר, ארה"ב

השופט סלים ג'ובראן, ישראל

ד"ר אימי גוטמן, ארה"ב

ד"ר ג'וזף ג'וזפה, גרמניה

פרופ' רונלד דניאלס, ארה"ב

פרופ' משה הלברטל, ישראל

פרופ' מייקל וולצר, ארה"ב

פרופ' רוגרט מנוקין, ארה"ב

פרופ' כריסטוף מרקשיס, גרמניה

השופט אברהם סופר, ארה"ב

מר ברט סטפנס, ארה"ב

פרופ' ארווין קוטלר, קנדה

פרופ' יהודה ריינהרץ, ארה"ב

פרופ' גבריאלה שלו, ישראל

סגני נשיא

ד"ר ישי (ג'סי) פרס, אסטרטגיה

פרופ' קרנית פלוג, מחקר

פרופ' יובל שני, מחקר

עמיתים בכירים

פרופ' תמר הרמן

פרופ' מוסטפא כבהא

פרופ' עמיהו כהן

פרופ' יותם מרגלית

פרופ' עליה פישר

פרופ' יובל פלדמן

פרופ' מרדכי קרמניצר

פרופ' גדעון רהט

ד"ר תהילה שוורץ אלטשולר

פרופ' ידידיה צ' שטרן

פרופ' איתן ששינסקי

מייסד ונשיא לשעבר

ד"ר אריק ברמון

9 בספטמבר, 2020

לכבוד

גב' עמית מררי

המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט פלילי)

משרד המשפטים

ירושלים

שלום רב,

הנדון: תזכיר חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים) (תיקון – שטח מחיה

במתקני שירות הביטחון הכללי) (הוראת שעה), התש"ף-2020

הננו מתכבדים להגיש את הערותינו לתזכיר החוק שבנדון. כפי שיפורט להלן, אנו מתנגדים לתזכיר, המבקש להחריג את מתקני החקירה של השב"כ מלוחות הזמנים שנקבעו בידי בית המשפט בבג"ץ 1892/14 **האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' השר לביטחון פנים** (13.6.2017), להבטחת שטח מחיה מינימלי לכלל האסירים והעצורים בבתי הסוהר.

התזכיר, אשר קובע הוראת שעה לשלוש שנים (הניתנת להארכה לשתי תקופות נוספות של שנתיים כל אחת), מסמך את ראש הממשלה לקבוע כללים חסויים בנוגע לשטח המחיה שיחול על עצורים ביטחוניים שטרם הוגש נגדם כתב אישום. הכללים כפופים למנגנוני פיקוח ובקרה שונים – לרבות דרישה לאישור ועדה משותפת לוועדת החוץ והביטחון ולוועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת – אולם מובהר בתזכיר כי דיוני הוועדה יהיו חסויים וכי הכללים אינם טעונים כל פרסום פומבי.

אכן, כמוסבר בתזכיר, חקירות ביטחוניות הינן בעלות מאפיינים ייחודיים. תכליתן הסיכולית ומעורבותם של ארגוני הטרור מחייבת לעתים היערכות שונה מזו המקובלת בחקירות פליליות אחרות.

עם זאת, כפי שיפורט להלן, התזכיר מעורר קשיים ניכרים. הסמכת רשויות הביטחון להחזיק כלואים בתנאים בלתי הולמים, שלפי בית המשפט פוגעים בליבת זכות האדם לכבוד - תוך הטלת חיסיון גורף על הסטנדרטים שיחולו עליהם - אינו ראוי. בעוד במתקנים האחרים מומשה הפעימה הראשונה של פסק הדין (המחייבת הבטחת מינימום הכרחי של 3 מ"ר לכלוא) באפריל 2019, מהודעות המדינה לבג"ץ עולה, כי גם כיום, יותר ממחצית

העצורים הביטחוניים לפני כתב אישום מוחזקים בשטח קטן יותר.¹ כעולה מפסק הדין, מדובר במצב בלתי נסבל, המפר אף את האיסור במשפט הבינלאומי על יחס אכזרי, בלתי אנושי ומשפיל. מבחינה מהותית, אם כן, התזכיר מהווה חקיקה עוקפת בג"ץ, בתחום בו נקבע כי הופרה זכות חוקתית באופן חמור.

להלן נתאר בקצרה את עיקרי התזכיר, ואת הרקע לגיבושו בעקבות ההליכים בבג"ץ 1892/14. לאחר מכן נציג את הערותינו המרכזיות.

עקרונות תזכיר החוק

תזכיר החוק מבקש לתקן את סעיף 11 לחוק המעצרים – העוסק בסמכות השר לביטחון פנים להתקין תקנות לביצוע החוק, באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת. סעיף זה כבר כולל היום הוראה מיוחדת לנוגעת לעצורים ביטחוניים: על פי סעיף 11(4) לחוק, השר רשאי לקבוע הוראות מיוחדות בדבר תנאי מעצרם של עצורים החשודים בעבירות ביטחון, "מטעמים של טובת החקירה או טובת העצור, או בטחון המדינה". תקנות כאמור אכן נקבעו ופורסמו ברשומות כנדרש.²

התזכיר מסמיך את ראש הממשלה – "על אף האמור בכל דין" – לקבוע כללים בעניין שטח המחיה בתא לעצורים ביטחוניים שטרם הוגש נגדם כתב אישום. לפי הסעיף, הכללים טעונים הסכמה של שר המשפטים, אישור ועדת השרים לענייני השירות, ואישור ועדה משותפת לוועדת החוץ והביטחון וועדת החוקה, חוק ומשפט שדיוניה חסויים. הסעיף מבהיר, כי "כללים שנקבעו לפי סעיף קטן זה הם חסויים ואינם טעונים פרסום ברשומות או פרסום פומבי אחר", וכי הם כפופים להוראות הסודיות בחוק השב"כ.

התזכיר גם קובע כי כללים כאמור ייקבעו בשים לב לסוגיות כגון התפוסה במקומות המעצר, שטח תאי המעצר, מספר העצורים בכל תא, תקופת המעצר של העצור, ביטחון העצור, והצורך להימנע מפגיעה בחקירות העצורים – "הכלל בשים לב לחובה לשמור על בריאותו וכבודו של העצור ולחובה להבטיח כי החריגה מהוראות כל דין בעניין שטח המחיה לעצורים ואסירים בכלל מתקני הכליאה, לא תעלה על הנדרש בנסיבות העניין".

בנוסף התזכיר קובע פיקוח ובקרה בשלושה מישורים: אחת לשנה, על ראש השב"כ להגיש המלצה לראש הממשלה בדבר האפשרות לעדכן את הכללים בשים לב לשיקולים המפורטים לעיל ולהתקדמות בבינוי או בשיפוץ מקומות כליאה ושטח תאי המעצר; אחת לשישה חודשים, על ראש השב"כ למסור דיווח לראש הממשלה, ליועמ"ש (או למשנה שהוסמך על ידו), על שטח המחיה בפועל; ואחת לשנה על ראש השב"כ למסור לוועדה המשותפת נתונים על שטח המחיה בפועל ודיווח על ההתקדמות בבניה. שר המשפטים, בהתייעצות עם ראש הממשלה ועם השר לביטחון פנים, ובאישור הוועדה המשותפת, רשאי

¹ ראו [הודעת](#) המדינה מיום 29.7.2018, ממנו עולה כי רק במחצית 2021 יוחזקו 50% מהעצורים הביטחוניים לפני כתב אישום בשטח מחיה העולה על 3 מ"ר.
² ראו תקנות סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים) (תנאי החזקה במעצר), התשנ"ז-1997, סעיף 22.

להאריך את תוקף הוראת השעה בצו, לשתי תקופות נוספות של עד שנתיים כל אחת. כמובן, שאין בהגבלה זו כדי למנוע תיקון החוק בעתיד על מנת להאריך את תוקפו.

רקע לתזכיר – ההליכים בבג"ץ 1892/14

כידוע, בבג"ץ 1892/14 בית המשפט קבע כי החובה להחזיק עצורים ואסירים ב"תנאים הולמים", שאינם פוגעים בבריאותם ובכבודם – חובה המעוגנת בסעיף 11ב לפקודת בתי הסוהר ובסעיף 9 לחוק המעצרים – מחייבת בין היתר הבטחת שטח מחיה מינימלי. בית המשפט הבהיר כי הפרת חובה זו פוגעת בגרעין הקשה של הזכות החוקתית לכבוד האדם - בליבת הזכות ממש – והורה למדינה לפעול לתיקון המצב בשתי פעימות: להבטיח מינימום הכרחי של שלושה מ"ר בתוך תשעה חודשים, ומינימום של ארבעה מ"ר (ללא שירותים ומקלחת) בתוך שנה וחצי. בית המשפט ביסס את פסק דינו, בין היתר, על עקרונות מורשת ישראל והמשפט הבינלאומי, אליו מחוייבת מדינת ישראל. בהקשר אחרון זה, בית המשפט קבע שהחזקת כלואים ללא שטח מחיה מינימלי – "תנאי הכרחי לשם שמירה על כבודו של אדם ועל זכותו לקיום מינימלי בכבוד" – סותרת את החובה לנהוג בכלואים "ברוח אנושית ומתוך התחשבות בכבודו העצמי של האדם" (סעיף 10(1) לאמנה בדבר זכויות אזרחות ומדיניות), ואת האיסור על יחס או ענישה אכזריים, בלתי אנושיים או משפילים (סעיף 7 לאמנה בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות והאמנה נגד עינויים ונגד יחס ועונשים אכזריים, בלתי-אנושיים או משפילים).

בעקבות פסק הדין, המדינה גיבשה תכנית מפורטת להרחבת שטח המחיה בכלל מתקני הכליאה, באמצעות שילוב בין צעדים להוספת מקומות כליאה נוספים ומהלכים לצמצום מספר האסירים והעצורים המוחזקים מאחורי סורג ובריח. באפריל 2019 המדינה עמדה בפעימה הראשונה, אולם לאחרונה ביקשה ארכה נוספת להשלמת הפעימה השניה, עד סוף שנת 2023.³

כך לעניין מתקני הכליאה באופן כללי. אולם, על אף שבית המשפט הבהיר בפסק דינו כי "אסיר אדם הוא, יהא בית הסוהר בו הוא אסור אשר יהא, והסטנדרט המינימלי צריך להיות אוניברסלי"⁴, המדינה הודיעה לבית המשפט עוד במאי 2018 כי לשיטתה יש מקום להחריג את מתקני השב"כ מתחולת פסק הדין. נימוקיה המפורטים של עמדה זו נותרו חסויים, והוצגו לבית המשפט במעמד צד אחד. עם זאת, פורסמה [פרפראזה](#), בה נטען כי יישום פסק הדין בנוגע לעצורים במתקני השב"כ "עלול לגרום לפגיעה משמעותית ורוחבית ביכולת השב"כ לאסוף מודיעין ולסכל טרור": לירידה בהיקף החקירות, לפגיעה ביכולת השב"כ לתת מענה בשעת חירום לאירועי אלימות בהיקפים נרחבים, ולפגיעה ביכולת השב"כ "לבצע פעולות חקירה המבוססות על ייחודיות מתקני החקירות", שתביא להארכת משך החקירה ולפגיעה באיכות התוצר המודיעיני. באופן מעט תמוה, הפרפראזה הדגישה כי "הפגיעה ביכולת החקירה של השב"כ אינה נובעת מסוגיית המשאבים בלבד, אלא כרוכה במגוון

³ ראו [הודעת](#) המדינה מיום 12.8.2020.

⁴ פס' קיט לפסק דינו של המשנה לנשיאה רובינשטיין.

רחב של שיקולים ואילוצים אופרטיביים ומודיעיניים. בהעדר פירוט מלא יותר של הנימוקים, אין לדעת מה כוונת המדינה; אולם לפחות על פני הדברים טענה זו מעוררת את החשש שמא גם בהינתן תקציב גדול מספיק כדי לקדם בניה מהירה של מתקנים חלופיים, השב"כ סבור שקיימת מניעה **מהותית** (וייתכן שאף שימוש **מכוון** במצוקת המקום בכדי להפעיל לחץ על נחקרים) להתאים את מתקני החקירה לתקן שנקבע בפסק הדין.

בית המשפט לא קיבל טענה זו, ולא בכדי; עקרון מושרש הוא בשיטתנו כי כל כלאו זכאי להגנה על זכויותיו היסודיות, תהא אשר תהא העבירה המיוחסת לו או בה הורשע. אמנם, האסירים הביטחוניים זוכים לתנאים שונים מאוכלוסיות אסירים אחרות, אך בית המשפט חזר והבהיר לאורך השנים כי ניתן להצדיק הבדלים אלה רק כשהם באים לשרת תכלית ביטחונית ספציפית. עוד בשנת 1980 הדגיש השופט חיים כהן, בתיק שעסק בזכויותיהם של אסירים ביטחוניים, כי:

זכותו של אדם בישראל, שנידון למאסר (או שנעצר כדין), להיכלא בתנאים המאפשרים חיי אנוש תרבותיים... זכות היא מזכויות היסוד של האדם, ובמדינת חוק דמוקרטית היא כה מובנת מאליה עד כי ככתובה וכחקוקה דמיא. וכבר נזדמן לנו לא פעם להדגיש, שאם המאסר בא – בהכרח אשר לא יגונה – לשלול מאדם את חירותו הפיסי, אין הוא בא חלילה לשלול ממנו את תדמיתו ואת רמתו האנושית.⁵

ביולי 2018 – לאחר שבית המשפט דרש כי תציג תכנית ליישום פסק הדין גם במתקני השב"כ – המדינה הגישה [הודעה](#) נוספת בה עדכנה כי גובשה תוכנית, במסגרתה ייבנו בשנים הבאות ארבעה מתקני חקירה חדשים וישופץ מתקן נוסף.⁶ לפי ההודעה, ההתקדמות הצפויה ביישום פסק הדין הוא כדלקמן:

1. בשלב הראשון, שצפוי להסתיים באמצע 2021, ייבנה מתקן ראשון. עם סיום שלב זה השטח הממוצע לתא בו שוהים שני עצורים יעמוד על 6.78 מ"ר, ו-50% מכלל העצורים יוחזקו בשטח העולה על 3 מ"ר לעצור.

2. בשלב השני, שצפוי להסתיים בין השנים 2023-2025, ייבנו שלושה מתקנים חדשים. לאחר בניית המתקן השני, השטח הממוצע לתא עם שני עצורים יגיע ל-8.04 מ"ר, כ-80% יוחזקו בתא שגודלו עולה על 3 מ"ר לעצור, ו-59% יוחזקו בתא שגודלו עולה על 4.5 מ"ר לעצור. לאחר בניית המתקן השלישי, השטח הממוצע לתא עם שני עצורים יעמוד על 8.46 מ"ר, כ-87% יוחזקו בתא שגודלו עולה על 3 מ"ר לעצור, וכ-73% מהעצורים יוחזקו בתאי מעצר שגודלם עולה על 4.5 מ"ר לעצור. עם בניית המתקן הרביעי, השטח המינימלי לתא עם שני עצורים יעמוד על

⁵ בג"ץ 221/80 דרויש נ' שירות בתי הסוהר, פ"ד לה (1) 536, 538-539 (בדעת מיעוט, אך לא לעניין זה).

⁶ ראו הודעת המדינה מיום 29.7.2018.

9.02 מ"ר, כאשר כ-90% מהעצורים יוחזקו בתאים שגודלם מעל 3 מ"ר, וכ-88% יוחזקו בתא שגודלו מעל 4.5 מ"ר.

3. רק בשנת 2026, עם שיפוץ מתקן נוסף, צפויים כלל התאים בהם מוחזקים עצורים בחקירות שב"כ לעמוד בדרישת פסק הדין – קרי לספק 4.5 מ"ר לעצור (כולל שירותים ומקלחת) – כאשר השטח המינימלי לתא עם שני עצורים יעמוד על 9.54 מ"ר.

לצד זאת הודיעה המדינה כי בכוונתה לקדם הצעת חוק ברוח התזכיר הנוכחי. על אף הטענה הקודמת של המדינה כי אין מדובר בבעיית משאבים, בהודעה זו נאמר כי העיכוב נדרש "בין היתר בשל הצורך לנקוט הליכי תכנון מראשיתם, לגייס את המשאבים הנדרשים ולבצע את הבינוי בפועל".

בהמשך להודעה זו, בית המשפט קבע [בהחלטה](#) מנובמבר 2018, כי הוראות פסק הדין יחולו על מתקני השב"כ שנה לאחר ביצוע הפעילה השניה (קרי, כיום, מאי 2021) - וזאת בכפוף לחקיקה בנושא, ככל שתהיה כזו.

הקשיים המרכזיים העולים מהתזכיר

החרגת מתקני המעצר הביטחוניים מתחולת פסק הדין

ההחרגה העקרונית של מתקני המעצר הביטחוניים מתחולת פסק הדין – אף לתקופה מוגבלת – מעוררת קושי ניכר. ככל שאכן נדרש זמן נוסף לביצוע פסק הדין, לא ברור מדוע לא ניתן לפנות לבית המשפט ולבקש ארכה, כפי שאכן נעשה ביחס למתקני הכליאה האחרים. חזקה על בית המשפט, שאם יוצגו לו תוכניות מפורטות ונימוקים מבוססים בנוגע לצורך בדחיה, הוא יעניק משקל הולם לצרכי המערכת. החרגה עקרונית זו מעוררת אי-נחת במיוחד על רקע טענת המדינה בעבר – שנדחתה בבית המשפט - כי כלל אין להחיל את פסק הדין על מתקני השב"כ. הגם שמדובר בהוראת שעה, ידועה היטב נטייתן של הוראות זמניות למצוא את דרכן לספר החוקים הקבוע של מדינת ישראל.

יש לשים לב בהקשר זה, שעל אף שהתזכיר מבוסס לכאורה על הנחת המוצא כי יש להחיל את הסטנדרט שנקבע בפסק הדין גם על מתקני השב"כ – ובא להתמודד רק עם מצב הביניים עד לבנייתם של מתקנים חדשים – הוא מעניק לראש הממשלה שיקול דעת נרחב בקביעת הכללים ואינו מייצר זיקה הכרחית בין סמכות זו ובין הצורך בבניית מתקנים חדשים. ראש השב"כ נדרש אמנם למסור דיווח עיתי על ההתקדמות בבניה, אך אין בנוסח ההצעה הוראה המונעת מראש הממשלה לאפשר סטייה מהסטנדרט מטעמים שאינם קשורים למצוקת מקום בתקופת הביניים. ככל שמקדמים את התזכיר מן הראוי לכל הפחות להבהיר בו כי תכליתו הבלעדית היא מתן מענה לתקופת הביניים עד להשלמת הבניה הנדרשת. יש לחזור ולהדגיש כי תכליות אחרות – כגון החזקת עצורים בשטח מצומצם כאמצעי חקירה – הינן פסולות מיסודן.

לפי התזכיר, גם מימוש הפעימה הראשונה עלול להיערך שבע שנים תמימות. כאמור, משמעות הדבר המשך החזקת עצורים בתנאים בלתי הולמים, שלפי קביעת בית המשפט פוגעים בגרעין הקשה של זכות האדם לכבוד ומפרים את המשפט הבינלאומי. גם אם נדרשת בניה חדשה, על פני הדברים לא ברור מדוע לא ניתן לקדם בניה זו בסד זמנים קצר יותר או למצוא פתרונות ביניים אחרים. יש לזכור כי עצורים ביטחוניים – הנהנים כמו עצורים אחרים מחזקת החפות - מוחזקים גם ככה בתנאים קשים יותר: תקופות המעצר החלות עליהם ארוכות יותר, פעמים רבות הם נתונים למניעת מפגש עם עורך דין ומנותקים הלכה למעשה מהעולם החיצון למשך תקופה ממושכת, ולפי תקנות המעצרים, אף עשויה להישלל מהן הזכות להליכה יומית בחצר.⁷ על רקע זה, הפגיעה הטמונה בצמצום שטח המחיה עלולה להיות קשה במיוחד.

לאור קיצוניות הפגיעה בזכויות אדם, הכרוכה בהחרגה המוצעת, נודעת חומרה מיוחדת להצעה להטיל חיסיון גורף על דיוני הוועדה המשותפת, הנדרשת לאשר את הכללים ולעקוב אחר ההתקדמות בבניה. משמעות הדבר כי ארגוני חברה אזרחית ונציגי ציבור אחרים יודרו לחלוטין מדיונים אלה, והציבור לא יוכל לקיים מעקב כלשהו אחר הנושא.

גם החיסיון הגורף על הכללים שייקבעו הינו בעייתי. הגם שחוק השב"כ מכיר באפשרות לעגן הוראות מסויימות הנוגעות לעבודת השב"כ בכללים סודיים, עיגון תנאי המעצר המהותיים, להם זכאים עצורים ביטחוניים, בחקיקה סמויה, פוגע קשות בעקרון שלטון החוק ובזכותו של אדם לדעת מה הם תנאי המעצר להם הוא זכאי. חוק המעצרים מכיר כבר היום בסמכות לקבוע בתקנות הוראות מיוחדות בנוגע לתנאי החזקתם של עצורים ביטחוניים, אך אינו מאפשר בשום פנים ואופן עיגון תנאי מעצר בהוראות סודיות.

תזכיר החוק מצוין בהקשר זה, כי "הכללים עשויים להתייחס בין היתר למפרט ולמאפיינים של מתקני מעצר ביטחוניים מסוימים, ולמאפיינים חסויים הנוגעים לחקירה, אשר לא ניתן לתת להם פומבי מבלי לפגוע בניהול החקירות." גם אם ישנם היבטים מסוימים הנוגעים למפרט ולמאפייני מתקני המעצר, אותם יש לעגן בכללים סודיים – אין לאפשר עיגון של הסטנדרט העקרוני המינימלי המגיע לעצורים ביטחוניים בחקיקה סודית. מתן סמכות לראש הממשלה לקבוע תנאי מעצר סודיים, המתנים על סטנדרט חוקתי שנקבע בידי בית המשפט, הוא תקדים מסוכן. כפי שגם עולה מהודעות המדינה שנמסרו לבג"ץ, שפירטו את שטח המחיה שיינתן לעצורים בשלבים השונים של יישום התוכנית, אין מניעה לפרסם מידע עקרוני בנושא. ככל שמקדמים את התזכיר, יש להבחין בין הסטנדרט העקרוני, שייקבע בחקיקה גלויה, ובין פרטים נוספים הנוגעים למתקני המעצר, אשר עשויים להיקבע בכללים. כמו כן, יש לקבוע כי דיוני הוועדה המשותפת יתקיימו ככלל בפומבי, בכפוף לסגירת

⁷ ראו לעיל בה"ש 2.

הדלתיים לצורך הצגת מידע חסוי. למען הספר ספק גם יש להבהיר כי דיוני הוועדה המשותפת העוסקים בהארכת הוראת השעה (סעיף 2 לתזכיר) יתקיימו בפומבי.

העובדה כי הכלל הנוגע למרחב המחיה של העצירים יישאר חסוי סותרת את העקרון של פומביות החוק. "חקיקה הנעשית בסוד והנשמרת בגנזי סתרים, היא אחד מסימני ההיכר של שלטון טוטליטארי, והיא אינה עולה בקנה אחד עם שלטון החוק".⁸ גם אם נטען כי ישנם שיקולים כבדי משקל המחייבים – באופן זמני – פגיעה כה קשה בכבוד האדם של עצורים ביטחוניים, הסטנדרט חייב להיות פומבי ונתון לביקורת. מדובר בסטנדרט ראשון במעלה שנקבע על ידי בית המשפט כקריטי לשמירה על ליבת כבוד האדם, ולכן, ככל שיש רצון לחרוג ממנו, יש חובה לעשות זאת בצורה פומבית כך שניתן יהיה לבקר זאת בביקורת ציבורית. הסודיות העבה, אותה מבקשים לשוות לעניין, מעוררת חשש שמא ישירות התזכיר תכליות פסולות כגון קיום תנאי מעצר שיהיה בהם כדי להפעיל לחץ על העצורים על מנת שישתפו פעולה עם חוקריהם.

לסיום, תזכיר החוק כולל הוראות, אשר בהצטרותן מביאות לפגיעה קשה ומשמעותית בזכויות אדם ושלטון החוק. הוא מבקש להחריג את מתקני המעצר הביטחוניים מסטנדרט מינימלי, שנקבע בידי בית המשפט כסטנדרט חוקתי. הוא מבקש להעביר את המשך הדיון ביישום פסק הדין במתקנים אלה לפסים חשאיים, ולשלול מהציבור כל אפשרות לעקוב אחר הנושא, ומאפשר את המשך הפגיעה בזכויות הכלואים לתקופה ממושכת מאד, תחת מעטה סודיות. כל זאת – מטעמים שלא הובהרו דיים. לאור האמור, אנו מתנגדים להצעה זו.

בברכה,

ד"ר עמיר פוקס

עו"ד לילה מרגלית

המכון הישראלי לדמוקרטיה

⁸ ע"א 421/61 מדינת ישראל נ' האז, פ"ד טו(3) 2193, 2205-2204 (1961).